

Наведемо ключові переваги цього ресурсу для такої категорії учнів: візуалізація складних понять; допомагають учням краще розуміти абстрактні фізичні явища, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу; інтерактивність та контроль: користувачі можуть змінювати параметри симуляцій у реальному часі, що дозволяє учням з ООП експериментувати та спостерігати за наслідками своїх дій; доступність та простота у використанні; платформа не потребує встановлення додаткового програмного забезпечення, що робить її легкою у використанні для учнів з ООП, які можуть мати обмежені технічні навички; підтримка різних мов.

Використання інтерактивних симуляцій у навчальному процесі, особливо для дітей з ООП сприяє підвищенню рівня засвоєння навчального матеріалу. Здійснює розвиток навичок самостійного навчання та критичного мислення. Сприяє зменшенню тривожності та підвищенню впевненості учнів у власних силах [1].

Тому віртуальні фізичні симуляції є потужним інструментом для адаптації навчального матеріалу відповідно до потреб учнів з ООП. Їх використання сприяє створенню інклюзивного освітнього середовища, де кожен учень має можливість розвиватися та досягати успіху

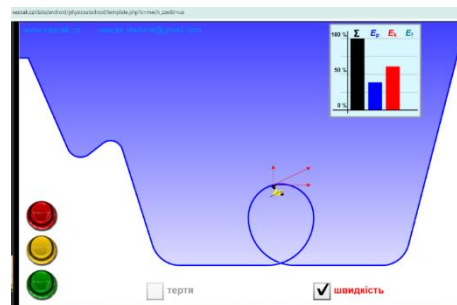

Рис. 3. Комп'ютерна модель переходу одного виду енергії в інший

Список використаних джерел

1. Гета А. В. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання: навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.]; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 261 с.
2. Колупаєва А. А. Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посібник / за заг. ред. Колупаєвої А. А. – Київ : «А.С.К.», 2012. 308 с.
3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 11.06.2018).

Діана Мельничук,
аспірантка 2 року навчання,
кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи
факультет педагогічної освіти та соціальної роботи,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,

РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ПРОЕКТУ ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ З ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ У ЛУЦЬКІЙ МІСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Анотація. У статті розкрито мету діяльності Центру життєстійкості «Fox House» у Луцьку, створеного в рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я для подолання наслідків стресу. Розглянуто основні напрямки роботи центру, включаючи арт-терапію, психологічні тренінги, коучинг та групи самодопомоги, а також категорії осіб, яким надається підтримка. Наведено статистичні дані щодо кількості звернень та найбільш затребуваних послуг. Визначено роль Центру життєстійкості «Fox House» як важливого елементу системи соціально-психологічної підтримки в умовах воєнного стану, спрямованого на покращення психологічного добробуту населення.

Ключові слова: життєстійкість особистості, формування життєстійкості, комплексна соціальна послуга з формування життєстійкості.

За результатами дослідження, проведеного компанією Gradus Research у рамках Всеукраїнської програми ментального здоров'я, 77% українців перебувають у стані стресу або постійної тривожності, що суттєво впливає на якість життя та загальний добробут населення [6].

З метою покращення ситуації, Кабінет Міністрів України ухвалив Постанову про реалізацію експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості. В рамках цього проекту створюються Центри життєстійкості – соціальні простори територіальних громад, які можна використовувати для надання різноманітних послуг із формування життєстійкості [2].

За даними Міністерства соціальної політики, загалом у проект залучено 308 громад у 23 областях України, з яких 230 вже відкрили Центри життєстійкості. У Волинській області працюють чотири такі осередки [7].

Одним із них є Центр життєстійкості «Fox House» у Луцькій міській територіальній громаді, який розпочав свою роботу в травні 2024 року та за пів року діяльності став одним із двох найкращих в Україні. Центр був створений на базі дитячого інклюзивно-корекційного центру, який первинно функціонував як заклад, що надавав послуги з розвитку та

інтеграції дітей у загальноосвітній простір. Однак, у зв'язку зі збільшенням кількості внутрішньо переміщених осіб та поглибленням соціально-психологічних проблем, спричинених воєнними діями, виникла потреба в розширенні спектру послуг [4].

Як зазначила директорка центру Ольга Шваліковська, зростання кількості звернень від внутрішньо переміщених осіб з дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах, а також необхідність надання допомоги особам, що пережили травматичний досвід, зумовили залучення додаткових фахівців. Крім того, центр почав надавати підтримку сім'ям загиблих військовослужбовців, діти яких мають розлади розвитку мовлення [1].

На основі аналіз потреб було визначено, що корекційні послуги не є достатніми для вирішення комплексних проблем, з якими стикаються постраждалі. У зв'язку з цим, центр подав заявку на конкурс зі створення центру життєстійкості в Луцьку, який, у результаті, було виграно.

Основною метою центру життєстійкості «Fox House» є розвиток навичок життєстійкості серед мешканців громади, сприяння ефективному подоланню стресу та складних життєвих ситуацій. Центр життєстійкості «Fox House» у Луцьку надає послуги широкому колу осіб, що потребують підтримки, включаючи родини військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю та інших, які шукають психологічну допомогу.

Команда центру складається з восьми спеціалістів, яка включає фахівців із соціальної роботи, психологів та соціального менеджера, які надають соціальні послуги відповідно до Постанови КМУ № 1049 [5].

Основні напрямки діяльності центру включають арт-терапію, психологічні тренінги, коучинг, групи самодопомоги та ресурсні заняття. Центр також проводить інформаційні кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності населення щодо доступних соціально-психологічних послуг, з акцентом на доступність інформації для осіб з різними порушеннями здоров'я [1].

За перший місяць роботи центру було зафіксовано звернення від 105 осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, 12 сімей загиблих військовослужбовців, 23 сімей військовослужбовців, 15 сімей внутрішньо переміщених осіб, 7 багатодітних сімей, 2 осіб з інвалідністю, 21 особи, яка пережила окупацію, 2 військовослужбовців, 8 матерів дітей з особливими потребами, 1 особи, яка втратила дитину через самогубство, та 14 осіб з інших категорій [3].

За період з травня по грудень 2024 року до центру звернулося близько 4 тисячі громадян різних категорій, з яких 350 отримали допомогу протягом останнього місяця [4].

Найбільш затребуваними послугами є інформування, психологічна підтримка, консультування, індивідуальна та групова психологічна робота. Особлива увага приділяється професіям з високим ризиком емоційного вигорання, таким як соціальні працівники та правоохоронці [1].

Центр активно співпрацює з департаментом соціальної політики Луцької міської ради, Волинським територіальним центром соціальної допомоги, патрульною поліцією Волинської області, центром протидії насильству та реабілітаційним центром для дітей з інвалідністю.

Регіональна координаторка Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» Наталія Коструба зазначила, що держава працює над забезпеченням доступності психологічної та психосоціальної підтримки для кожного громадянина, зокрема через навчання сімейних лікарів та створення центрів життєстійкості [1].

Отже, Центр життєстійкості «Fox House» у Луцьку є ключовим елементом системи соціально-психологічної підтримки, що функціонує в умовах воєнного стану, надаючи широкий спектр послуг від індивідуальних консультацій до групових тренінгів. Діяльність центру спрямована на адаптацію до потреб населення, постраждалого від війни, та здійснюється у тісній співпраці з державними та місцевими установами в рамках національної програми ментального здоров'я, що підкреслює його важливість як ресурсу для покращення психологічного добробуту громади.

Список використаних джерел

1. Життєстійкість у кожному з нас: як у луцькому центрі Fox House допомагають покращити ментальне здоров'я. *Район. Луцьк*. URL: <https://surl.li/kwqoym> (дата звернення: 21.03.2025)
2. Життєстійкість. Посібник з облаштування Центрів життєстійкості. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://surl.li/ktwabl> (дата звернення: 21.03.2025)
3. Звіт про роботу Центру життєстійкості «FOX HOUSE». *Луцька міська рада*. URL: <https://surl.li/vsdxqd> (дата звернення: 23.03.2025)
4. Начальник Волинської ОВА Іван Рудницький відвідав луцький центр життєстійкості Fox house (фото). *Конкурент. Інформаційне агентство*. URL: <https://surl.li/clzcks> (дата звернення: 23.03.2025)

5. Про реалізацію експериментального проекту із запровадження комплексної соціальної послуги з формування життєстійкості: Постанова Каб. Міністрів України від 03.10.2023 р. № 1049. URL: <https://surl.li/tolwxi> (дата звернення: 21.03.2025)

6. Психічне здоров'я та ставлення українців до психологічної допомоги. *Gradus Research Plus*. URL: <https://surl.li/souxsv> (дата звернення: 21.03.2025)

7. Формування життєстійкості. *Міністерство соціальної політики України*. URL: <https://surl.li/yiuvyz> (дата звернення: 23.03.2025)

Наталія Олексюк

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль*

ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ ЯК ТРЕТЯ МІСІЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито зміст понять «третья місія закладу вищої освіти» та «професійна адаптація ветерана». Проаналізовано можливості громадського служіння закладів вищої освіти в умовах російсько-української війни. Особливу увагу приділено діяльності Центрів ветеранського розвитку закладів вищої освіти, спрямовану на соціальне відновлення та професійну адаптацію ветеранів війни і членів їх сімей. Схарактеризовано основні напрями роботи закладів вищої освіти в реалізації третьої місії – роботу з ветеранами, а також з фахівцями із супроводу ветеранів та демобілізованих осіб. Окреслено перспективи використання досвіду українських закладів вищої освіти у реалізації громадського служіння закордоном.

Ключові слова: *російська агресія; заклади вищої освіти; громади; місія; громадське служіння; ветерани війни; соціальне відновлення; професійна адаптація.*

Російська агресія в Україні внесла суттєві корективи в усі сфери життя населення, у тому числі – сферу освіти. З початком воєнних дій та окупації урізноманітнилися напрями діяльності всіх закладів освіти і закладів вищої